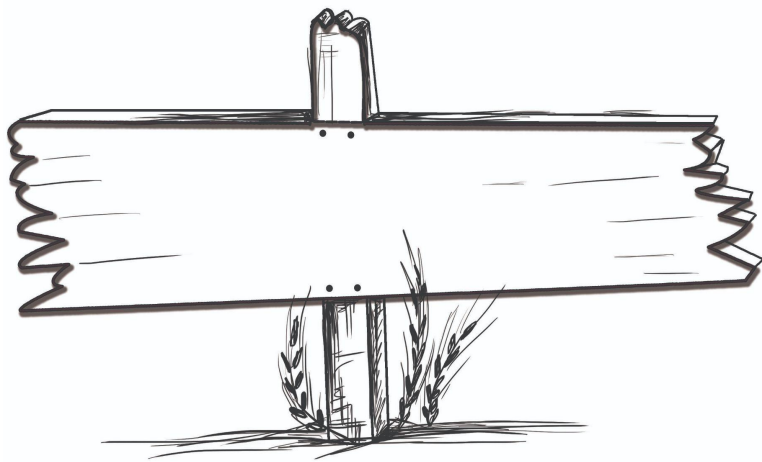

רקום בפרשה

פרשת ניצבים / גילי כ"ץ

איור: אביטל שיף

כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנִי מֵצֹוֶה הַיּוֹם לֹא נִפְלֶאת הִוא מִמֶּךָ וְלֹא רִחֻקָּה הִוא:
לֹא בִשְׂמִים הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לָנוּ הַשְּׂמִימָה וְיִקְחָהּ לָנוּ וְיִשְׁמַעְנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה:
וְלֹא מֵעֶבֶר לִים הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲבֹר לָנוּ אֶל עֶבֶר הַיָּם וְיִקְחָהּ לָנוּ וְיִשְׁמַעְנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה:
כִּי קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדִּבֶּר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ (דברים ל', יב-יד).

וַיֵּשְׁבֶת בְּאֶרֶץ גִּשְׁן וְהָיִית קָרוֹב אֵלַי אֹתָהּ וּבְנֶיךָ וּבְנֵי בְנֶיךָ וְצֹאנְךָ וּבְקִרְךָ וְכָל אֲשֶׁר לָךְ
(בראשית מ"ה, י')

וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרַעְיָה אֶת-הָעָם וְלֹא-נָחַם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הִוא כִּי אָמַר
אֱלֹהִים פֶּן-יִנָּחֵם הָעָם בְּרֹאֲתָם מִלַּחְמָה וְשָׁבוּ מִצְרַיִמָּה (שמות י"ג, י"ז)

אָרְאָנוּ וְלֹא עָתָה אֲשׁוּרָנוּ וְלֹא קָרוֹב (במדבר כ"ד, י"ד)

כשאנחנו פוגשים בתורה את המילה "קרוב", אנחנו מגלים שהיא יכולה להתפרש בכמה דרכים: קרוב כקרבה פיזית, קרוב כקרבה בזמן, וקרוב כקרבת הלב.

כאשר יוסף מזמין את יעקב אביו ואת אחיו אל ארץ גושן ואומר "וְהָיִיתָ קָרוֹב אֵלַי" – הקרבה נמדדת במרחב. המרחק הפיזי שהפריד ביניהם מצטמצם לגאוגרפיה של ארץ גושן ומצרים, קרבה שמבטאת נחמה אחרי שנים של ריחוק וכאב. אבל ביציאת מצרים, באותה לשון עצמה, מופיעה סוג שאחר של קרבה: "כִּי קָרוֹב הִוא" – הדרך הקצרה דרך פלשתים קרובה מדי אל המלחמה, קרבה שדווקא מסכנת את העם ולכן הקב"ה מרחיקם ממנה. נמצא שהקרוב הפיזי יכול להיות גם מכשול, לא רק ברכה.

אצל בלעם, אנו פוגשים את המונח "לא קרוב" – העתיד עדיין לא נגיש, המרחק הוא לא גיאוגרפי אלא זמני. "קרוב" הופך להיות שאלה של מתי, לא רק של איפה.

מכאן מתגלה לנו פרדוקס: אחים יכולים לגור קרוב זה לזה אך לחיות רחוקים זה מלב זה. ארץ כנען קרובה למצרים, ובכל זאת הדרך מתארכת לדור שלם. מה שנראה קרוב לעין – רחוק בלב; ומה שנראה רחוק – מתגלה כקרוב ברגע הנכון.

בפרשת ניצבים בדברי משה: *"כִּי קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדְּבָר מְאֹד"* – מתמזגים כל הממדים. חכמת התורה איננה בשמים ולא מעבר לים – היא היכן שנמצא האדם, היא איננה תלויה בזמן – ניתנת למימוש בכל עת והיא איננה סוד כמוס – אלא חלק מקרבת נפש של אדם לאלוהיו ואינה דורשת אמצעי ביטוי מיוחדים או יקרים אלא בִּפְהַ וּבִלְבָּ.

קרבה זו אינה מתוארת כמצב נתון אלא כתנועה: האדם בוחר לקרב את לבו, לקרב את מצפונו, לקרב את תורתו למעשה. וכל עוד הוא עושה כן – מה שהיה רחוק נעשה קרוב, ומה שנראה מעבר להישג יד הופך לחלק מחייו.

משימות ליום שישי

1. להדפיס את הדפים כדי שתוכלו להשתמש בהם בשבת.

2. צבעו את האיור - מה תציירו או תכתבו בשלט?

רקום בפרשה

רעיונות לשיחה סביב שולחן השבת:

*** חיבור אישי** - יש שני אופני התנהגות – אקטיבי ופסיבי.

פסיבי – זה כשאני מחכה שמישהו אחר יעשה בשבילי. למשל: "הלוואי שמישהו יכין לי שיעורים", "שיביאו לי כבר את המשחק", "שיסבירו לי".

אקטיבי – זה כשאני בעצמי עושה. אני קם ומכין את השיעורים, מבקש את מה שאני רוצה, מתאמץ ומנסה. בפרשה מתוארת התנהגות פסיבית "מִי יַעֲלֶה לָנוּ הַשְּׂמִימָה וְיִקְחֶהָ לָנוּ וְיִשְׁמַעֲנוּ... מִי יַעֲבֹר לָנוּ אֶל עֵבֶר הַיָּם...". אבל הפסוק שלמדנו מדגיש התנהגות אקטיבית: "כִּי קָרֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ". כלומר – זה אצלך, בידיים שלך. אתה צריך להיות אקטיבי ולעשות בעצמך.

שתפו זה את זה: במקרים שבהם הייתם פסיביים ובמקרים שהייתם אקטיביים.

*** לימוד** - קראו את הסיפור הבא (עירובין נ"ג ב')

פעם אחת הייתי מהלך בדרך, וראיתי תינוק יושב על פרשת דרכים. ואמרתי לו: באיזה דרך נלך לעיר? אמר לי: זו קצרה וארוכה, וזו ארוכה וקצרה. והלכתי בקצרה וארוכה, כיון שהגעתי לעיר מצאתי שמקיפין אותה גנות ופרדיסין. חזרתי לאחורי. אמרתי לו: בני, הלא אמרתי לי קצרה? אמר לי: ולא אמרתי לך ארוכה? נשקתיו על ראשו, ואמרתי לו: אשריכם ישראל שכולכם חכמים גדולים אתם, מגדולכם ועד קטנכם.

בעל התניא (פרק י"ז) מסביר על הפסוק הזה שיש שתי דרכים בעבודת ה':

יש דרך שנראית ארוכה – ללמוד, לחשוב ולהתבונן. אבל דווקא היא הקצרה, כי היא מביאה אותנו באמת לאהוב את ה' ולעבוד אותו בלב שלם. ויש דרך שנראית קצרה – להסתפק רק באמונה שיש לכל יהודי בלב. אבל לפעמים היא מתארכת, כי בלי לימוד והבנה האמונה לא תמיד נכנסת ללב ולחיים שלנו. יוצא שהדרך ה"ארוכה" היא בעצם הכי "קצרה" – כי היא מקרבת אותנו באמת לה'.

שאלה לדין משפחתי: לאיזו דרך אתם יותר מתחברים – להבין וללמוד, או רק להרגיש בלב?